

Fakta: fåret

Fåret er blandt de første dyr, som blev domesticerede (dvs. gjort tamme) for 9-11.000 år siden. Fåret kom til Danmark som husdyr for ca. 6.000 år siden. Som husdyr er fåret udbredt over det meste af verden, da det kan leve og trives alle steder med plantevækst, dog helst i form af græs.

Levealder: 10-12 år

Vægt: 60-90 kg

Føde: Primært græsser, men også blade, bark og korn

Kønsmoden: gimmerlam 6-8 måneder, vædder 4-6 måneder

Drægtighedsperiode: ca. 153 dage

Antal unger: 1-2

Vægt ved fødslen: 4-5 kg

Begreber

Gimmerlam: hun

Vædder: han

Lam: unge

Bede: kastreret vædder

Adfærd

Får er flokdyr, og individerne i en fåreflok holder sig tæt sammen for at beskytte sig mod rovdyr

Gimmerlammet kommer i brunst hver 17. dag, indtil hun bliver parret. En vædder kan bedække en hel flok af gimmerlam. Denne vædder er enten valgt af bonden eller har vundet retten til gimmerlammene ved at være den dominante han i området. Væddere indgår i voldsomme kampe i parringstiden. Det er dog rene magtkampe og ender sjældent med døden for den underlegne vædder.

Moderfår og lam danner et stærkt bånd indenfor de første par timer efter læmningen for at kunne holde sammen i de store fåreflokke.

Fåret som produktionsdyr

Der ca. 100.000 moderfår i Danmark, fordelt på ca. 30 racer, med forskellige formål: kød-, mælke- og uldproduktion. Får bliver i dag desuden ofte brugt til at afgræsse grønne områder som for eksempel ved historiske anlæg og digerne ved den jyske vestkyst.

- Et får kan afhængigt af racen give 2-10 kg uld om året
- Danske lam vokser 200-350 g om dagen og slagtes i en alder af 5-7 måneder, når de vejer 40-60 kg
- En gennemsnitsdansker spiser årligt 1,3 kg fåre-/lammekød
- Danmark importerer årligt 1,8 mio. kg lammekød fra Australien og New Zealand
- Hvert får i Danmark skal have et CHR-nummer, hvilket svarer til vores CPR-nummer. Nummeret er unikt og kan ses på fårets øremærke
- Der findes 10.456 fåreproducenter i Danmark, heraf er de 455 økologiske (tal pr. 1. januar 2009)

Får er **drøvtyggere**, dvs. de tygger maden to gange. Første tygning er ikke særlig grundig. Foderet ankommer til formaven, hvorefter det gylpes op og tygges igen: Der tygges drøv. Dernæst passerer føden igen gennem formaven. Drøvtyggere har en formave mellem spiserøret og den egentlige mave. Formaven er delt op i tre afsnit: vommen, netmaven og bladmaven. Formaven er et stort gæringskammer. Der tilføres ingen fordøjelsvæsker direkte til formaven bortset fra spyt. Nedbrydningen i formaven sker alene vha. mikroorganismer som bakterier, protozoer og svampe. Mikroorganismene sørger for nedbrydning af bl.a. cellulose, som ellers ikke ville kunne nedbrydes.